

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
İÇİNDEKİLER.....	7
KISALTMALAR.....	17
GİRİŞ.....	21
I. KONUNUN TAKDİMİ.....	21
II. KONUNUN ÖNEMİ.....	21
III. KONUNUN SINIRLANDIRILMASI.....	22

BİRİNCİ BÖLÜM

ANONİM ORTAKLIKTA YÖNETİM ORGANİZASYONU İLE YÖNETİM VE TEMSİL YETKİSİ

I. ANONİM ORTAKLIĞIN YÖNETİM YAPISI.....	23
II. YÖNETİM SİSTEMLERİ.....	24
A. Tarihsel Gelişim.....	24
B. Tek Kurullu Yönetim Modeli.....	25
C. İki Kurullu Yönetim Modeli.....	27
D. Tercihli Sistem.....	28
E. Yönetim Sistemlerinin Karşılaştırılması.....	29
III. YÖNETİM ORGANİ: YÖNETİM KURULU.....	30
A. Terminoloji ve Tanım.....	30
B. Yönetim Kuruluna İlişkin Yenilikler.....	33
C. Hukuki Niteliği.....	35
1. Yönetim Kurulu ile Ortaklık Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği.....	35
2. Yönetim Kurulu Üyeleri ile Anonim Ortaklık Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği.....	38
a. Vekâlet Sözleşmesi Görüşü.....	41
b. Hizmet Akdi Görüşü.....	43
c. Kendine Özgü (sui generis) Sözleşme Görüşü.....	45
d. Konuya İlişkin Değerlendirmemiz.....	47
3. Yönetim Kurulu ile Genel Kurul Arasındaki İlişki.....	48

D. Yönetim Kurulunun Yetkileri ve Yetkilerin Sınırlandırılması	50
1. Yönetim Yetkisi	50
2. Temsil Yetkisi	51
3. Yönetim ve Temsil Arasındaki Farklar	53
4. Yönetim ve Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması	54
a. 6762 Sayılı ETTK Döneminde	54
b. 6102 Sayılı TTK Döneminde	55
IV. YÖNETİM ORGANİZASYONU: YÖNETİM KURULUNUN İŞLEYİŞİ, İŞ BÖLÜMÜ İLE KOMİSYON VE KOMİTELERİN OLUŞTURULMASI	56
A. Genel Olarak Yönetim Kurulunun İşleyişi	56
B. Organizasyon Özgürlüğü	58
C. Komisyon ve Komitelerin Oluşturulması	59
1. Genel Olarak	59
2. Hukuki Niteliği ve İşlevi	61
3. Şartları	63
4. Komite ve Komisyonların Kurulması Zorunluluğu	65
5. 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu' nda Öngörülen Komiteler	67
6. Kurumsal Yönetim (Corporate Governance) İlkeleri Kapsamında Oluşturulması Öngörülen Komiteler	69
a. Nitelik ve İşlevi	69
b. Kurumsal Yönetim İlkeleri Kapsamında Öngörülen Komite Türleri	71
aa. Kurumsal Yönetim Komitesi	71
bb. Riskin Erken Teşhisi ve Risk Yönetimi Komitesi	72
cc. Ücret Komitesi	74
dd. Aday Gösterme Komitesi	75

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNETİM VE TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ

I. YÖNETİM VE TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİNİN AYRIŞMASI	77
II. YÖNETİM YETKİSİNİN DEVRİ	80
A. Genel Olarak	80
B. İşlevi	84
C. Kavram	85

D. Yetki.....	86
E. Şartları.....	89
1. Esas Sözleşmede Yetki Devrine İzin Verilmiş Olması	90
a. Türk Hukukuna Göre	90
b. İsviçre Hukukunda Konuya Yönelik Yapılan Değişiklik.....	93
2. Yönetimin Devrine İlişkin İç Yönerge	94
a. Kavram ve İç Yönerge Türleri.....	94
b. İç Yönergenin Esas Sözleşme ile İlişkisi	96
c. Yönetimin İç Yönerge ile Devri.....	97
3. Devredilemez Yetkilerin Dışında Kalan Yetkilerin Devredilebilmesi.....	100
a. Yetki Devrinin Kapsamı.....	100
b. Devredilmezlik, Devralınmazlık ve Vazgeçilmezlik Kavramları.....	105
c. TTK m. 375'in Getirilme Amacı.....	106
d. TTK m. 375 Kapsamında Devredilemez Görev ve Yetkiler.....	107
aa. Şirketin Üst Düzey Yönetimi ve Bunlarla İlgili Talimatların Verilmesi	107
bb. Yönetim Teşkilatının Belirlenmesi	110
cc. Muhasebe Sisteminin, Finansal Denetim ve Planlamanın Düzenlenmesi	112
dd. Müdürlerin ve Aynı İşleve Sahip Olan Kişiler ile İmza Yetkisi Bulunanların Atanmaları ve Görevden Alınmaları	114
ee. Yönetimde Görevli Kişilerin Üst Gözetimi.....	115
ff. Bazı Defterlerin Tutulması, Yıllık Faaliyet Raporunun ve Kurumsal Yönetim Açıklamalarının Düzenlenmesi ile Genel Kurul Toplantılarının Hazırlanması ve İcrası.....	117
gg. Borca Batıklık Durumunun Mahkemeye Bildirilmesi.....	118
e. Devredilemez Nitelikte Kabul Edilen Diğer Yetkiler	120
aa. Şirket Birleşme ve Bölünme Sözleşmelerinin İmzalanması.....	121
bb. Genel Kurul Kararlarına Karşı İptal Davası Açmak.....	122
cc. Kayıtlı Sermaye Sisteminin Benimsendiği Anonim Şirketlerde Sermaye Artırım Kararı Vermek	123
dd. Şarta Bağlı Sermaye Artırımında Yönetim Kurulunun Beyanname Hazırlama Yetkisi.....	125

ee. TTK m. 376 Kapsamındaki Sermaye Kaybı Hallerinde Genel Kurulu Toplantıya Çağırma ve İyileştirici Önlemleri Genel Kurula Sunma Görevi	125
f. Tek Kişilik Yönetim Kurulunda Devredilmez Yetkilerin Kullanımına Yönelik Özel Durumlar.....	126
4. Devrin Yönetim Kurulu Kararına Dayanması.....	128
F. Devrin Yapılabileceği Kişiler	129
1. Terminoloji Sorunu.....	130
2. Yönetim Kurulu Üyeleri	131
3. Üçüncü Kişiler	133
4. Komite ve Komisyonlar	134
G. Murahhaslığın Fonksiyonel Organ Kavramı ile İlişkisi.....	135
H. Devredilen Yetkilere Getirilen Sınırlamaların Durumu	136
İ. Yetki Devrinin Devri (Weiterdelegation)	137
J. Yönetim Yetkisinin Fiilen Bölünmesinin Anlamı (Fiili Yetki Devri).....	139
K. Yönetim Yetkisinin Devrinin Temsil Yetkisinin Devrine Etkisi	141
III. TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ.....	142
A. Genel Olarak	142
B. Temsil Yetkisinin Kapsamı, Şekli ve Sınırları	145
1. Kapsamı.....	145
2. Şekli.....	147
a. Türk Ticaret Kanunu'na Göre.....	147
b. Türk Borçlar Kanunu'na Göre	148
c. Kamu İhale Mevzuatına Göre.....	149
3. Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması	150
a. Temsil Yetkisinin Birlikte Temsil Suretiyle Sınırlandırılması.....	152
b. Temsil Yetkisinin Merkez ve Belirli Bir Şubenin İşleriyle Sınırlandırılması.....	156
c. TTK m. 371'e Eklenen Yedinci Fıkra Yönelik Değerlendirme ve Eleştiriler	157
d. Kapsam Dışı İşlemlerin Hukuki Durumu.....	160
C. Temsil Yetkisinin Bölünmesi ve Murahhaslara Bırakılması	162
1. Temsil Yetkisinin Bölünmesi	162
2. Temsil Yetkisinin Murahhaslara Devredilmesi	164

3. Temsil Yetkisinin Genel Kurul Kararıyla Devredilmesi.....	165
D. Temsil Yetkisinin Devrinin Şartları	166
1. Genel Olarak	166
2. Yönetim Kurulu Kararı.....	167
3. En Az Bir Yönetim Kurulu Üyesinin Temsile Yetkili Olması	167
4. Temsil Yetkisine İzin Veren Esas Sözleşme Hükmünün Gerekip Gerekmediği Sorunu	168
E. Temsil Yetkisinin Devredilebileceği Kişiler	170
1. Temsil Yetkisinin Mevcut Yönetim Kurulu Üyelerine Devri	170
2. Temsil Yetkisinin Üçüncü Kişilere Devri.....	171
3. Temsil Yetkisinin Tüzel Kişilere Devri.....	172
F. Devredilen Temsil Yetkisinin Kullanılma Şekli	173
G. Temsil Yetkisinin Tekrar Devri (Weiterdelegation)	174

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ANONİM ORTAKLIKTA YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SORUMLULUĞUNA İLİŞKİN GENEL ESASLAR VE SORUMLULUĞUN SINIRLANDIRILMASI

I. YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN HUKUKİ SORUMLULUĞU	177
A. Genel Olarak.....	177
B. Hukuki Sorumluluğun Yönetim Kurulu Açısından Anlamı	181
1. Sorumluluk Kavramı	181
2. Sorumluluğun Yönetim Kurulu Üyeleri Açısından Anlamı	182
C. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğuna İlişkin Genel İlkeler	184
1. Kusurlu Sorumluluk İlkesi.....	184
a. Kanundan ve Esas Sözleşmeden Doğan Yükümlülüklerin İhlalinde “Kusur”	185
b. Kusurun İspatı	187
c. Kusurun Derecesi	189
2. Sorumluluğun Kişiselliği İlkesi.....	190
3. Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi.....	191
a. Ortaya Çıkış Nedenleri	191
b. Farklılaştırılmış Teselsüle İlişkin Kavramlar.....	195
aa. Birlikte Verilen Zarar- Tek Başına Verilen Zarar	195

bb. Aynı Zarar.....	197
cc. Sebebi Aşan Sorumluluk (überkausale Haftung).....	198
c. Farklaştırılmış Teselsül Sorumluluğunun Müteselsil Sorumluktan Farkları.....	199
d. Farklaştırılmış Teselsül İlkesine İlişkin Hükümün Özellikleri	201
aa. İsviçre Borçlar Kanunu'nun Art. 759 Hükümünün İktibası	202
bb. Hükümün Teselsül ve Rücu İlişmesine Yönelik Belirgin Özellikleri	202
e. Farklaştırılmış Teselsülde Sorumluluk Tavanının Hesaplanması	204
aa. Dış İlişkide Yönetim Kurulu Üyelerinin Alacaklıya Karşı Durumu	205
bb. İç İlişkide Zararın Hesaplanması	208
4. 6102 Sayılı TTK ile Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğunun Kaldırıldığı Haller	209
a. Yönetim Kurulu Üyelerinin Seleflerinin İşlerini İnceleme Yükümlülüğünden Kaynaklanan Hukuki Sorumluluk.....	209
b. İlk Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Denetçilerin İhmalinden Kaynaklanan Hukuki Sorumluluk.....	210
D. Yönetim Kurulu Üyelerinin Özel Sorumluluk Halleri.....	210
1. Belgelerin ve Beyanların Kanuna Aykırı Olması	210
2. Sermaye Hakkında Yanlış Beyanlar ve Ödeme Yetersizliğinin Bilinmesi	211
3. Değer Biçilmesinde Yolsuzluk.....	212
4. Halktan Para Toplamak.....	213
5. Hâkimiyetin Hukuka Aykırı Kullanılması.....	213
6. Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devrinden Doğan Sorumluluk.....	214
7. Şirketin Kamu Borçlarından Doğan Sorumluluğu.....	215
8. İnançlı Yönetim Kurulu Üyeliğinden Doğan Sorumluluk.....	217
9. 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu'na Göre Banka Yönetim Kurulu Üyelerinin Şahsi Sorumlulukları	218
II. YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN HUKUKİ SORUMLULUKLARININ SINIRLANDIRILMASI	220

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
YÖNETİM VE TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİNİN
HUKUKİ SORUMLULUĞA ETKİSİ

I. YÖNETİM YETKİSİNİN DEVRİNDEN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUK	221
A. Genel Olarak.....	221
B. Sorumluluğun Kapsamı.....	223
C. Yönetimin Devrinin Sorumlular Çevresini Genişletici Etkisi	224
D. Geçersiz Yetki Devrinin Hukuki Sorumluluğa Etkisi.....	226
1. Esas Sözleşmede Yetki Devrine İzin Verilmemiş Olmasına Rağmen Yapılan Yetki Devri İşlemi Halinde Ortaya Çıkan Hukuki Sorumluluk.....	229
a. Türk Hukukunda	229
b. İsviçre Hukukunda.....	231
2. İç Yönerge Çıkarılmadan ya da İç Yönergeye Aykırı Olarak Yapılan Yetki Devrinde Ortaya Çıkan Hukuki Sorumluluk	233
a. İç Yönerge Çıkarılmadan Yapılan Yetki Devrinin Hukuki Sorumluluğa Etkisi.....	233
b. İç Yönergeye Aykırı Olarak Yapılan Yetki Devrinin Hukuki Sorumluluğa Etkisi.....	235
3. Devredilmesi Mümkün Olmayan Yetkilerin Devrinden Doğan Hukuki Sorumluluk	236
4. Geçersiz Yetki Devrinde “Kusur”	237
5. Geçersiz Yetki Devri Halinde İsviçre Federal Yüksek Mahkemesinin Tutumu.....	238
E. Geçerli Yetki Devri Halinde Ortaya Çıkan Hukuki Sorumluluk.....	239
1. Genel Olarak	239
2. Murahhasların Sorumluluğu	240
a. Sorumluluğun Kaynağı.....	240
b. Sorumluluğun Kapsamı	241
c. Murahhas Üyelerin Hukuki Sorumluluğu.....	245
d. Murahhas Müdürlerin Hukuki Sorumluluğu.....	247
aa. Murahhas Müdür ile Müdür Ayrımı.....	247
bb. Yönetim Yetkisinin Devrinin Murahhas Müdürlerin Sorumluluğuna Etkisi	249
e. Yönetim Yetkisinin Devri Halinde Devredilen Yetkilere İlişkin Kararların Yönetim Kurulunun Onayına Tabi Tutulması.....	250
3. Yönetim Yetkisinin Devri Halinde Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu.....	252
a. Yönetim Yetkisinin Devrinin Hukuki Sorumluluğu Sınırlandırıcı ve Hafifletici Etkisi.....	252

b.	Sorumluluğun Kapsamı.....	253
c.	Yönetim Yetkisinin Devredilmesi Halinde Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğunun Devam Ettiği Durumlar	254
aa.	Devredilemez Nitelikteki Yetkilerden Doğan Hukuki Sorumluluk	255
bb.	İhtiyari Olarak Devredilmeyen Yetkilerden Doğan Hukuki Sorumluluk.....	257
d.	Murahhasların Seçiminden Doğan Hukuki Sorumluluk	258
II.	TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİNDEN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUK	259
A.	Genel Olarak	259
B.	Temsil Yetkisinin Devrinin Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğuna Etkisi	259
1.	Temsil Yetkisinin Devri Halinde Yönetim Kurulunun Özen Yükümlülüğü.....	259
2.	Yönetim Kurulunun Sınırlı Yetkili Temsilci Atamasından Doğan Hukuki Sorumluluğu	261
C.	Temsil Yetkisinin Devri Halinde Murahhasların Hukuki Sorumluluğu	263
1.	Devredilen Temsil Yetkisinin Sınırlarının Aşılmasından Doğan Sorumluluk	263
2.	Kanuni Temsilcilerin Şirketin Kamu Borçlarından Doğan Hukuki Sorumluluğu	264

BEŞİNCİ BÖLÜM

YETKİ DEVRİNİN YÖNETİM KURULUNUN ÖZEN YÜKÜMLÜLÜĞÜNE ETKİSİ: MURAHHASLARIN SEÇİMİNDEN, ÜST GÖZETİMİNDEN VE MURAHHASLARA TALİMAT VERİLMESİNDEN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUK

I.	YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN ÖZEN YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	267
A.	Genel Olarak Özen Borcu	267
B.	6762 Sayılı ETTK'ye Göre Yönetim Kurulunun Özen Borcu	269
C.	6102 Sayılı TTK'ye Göre Yönetim Kurulunun Özen Borcu	271
D.	Yönetim Kurulunun Özen Yükümlülüğünün Yetki Devrine Etkisi	273
II.	MURAHHASLARIN SEÇİMİNDE ÖZEN YÜKÜMLÜLÜLÜĞÜNÜN HUKUKİ SORUMLULUĞA ETKİSİ	275
A.	Hukuki Düzenleme	275
B.	Murahhasların Seçilmesine İlişkin Hususlar.....	276
1.	Murahhasları Seçme Yetkisi.....	276
2.	Murahhasların Seçiminde Özenin Ölçüsü	279

C. Murahhas Seçiminin Hukuki Sorumluluğa Etkisi.....	280
1. Sorumluluğun Kapsamı	280
2. Murahhasların Seçiminde Özenin İspatı.....	283
III. YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN ÜST GÖZETİMDEN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUĞU.....	284
A. Genel Olarak.....	284
B. Yönetim Kurulunun Genel Gözetim ve Denetim Görevi.....	286
C. Üst Gözetim (Überwachung) Kavramı	290
1. Üst Gözetimin Anlamı.....	290
2. Üst Gözetimle İlgili Kavramlar.....	292
a. Denetim (Audit).....	292
b. Kontrol (Kontrolle).....	293
c. Revizyon/İnceleme (Revision/Prüfung)	293
d. Compliance (Uyum)	294
3. Günlük Denetim – Üst Gözetim Ayrımı.....	295
D. İsviçre Hukukunda Yönetim Kurunun Üst Gözetim Görevi	296
E. Türk Hukukunda Yönetim Kurulunun Üst Gözetim Görevi.....	299
1. 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre.....	299
2. 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre.....	300
a. İç Gözetim ve Denetim Sisteminin Kurulması.....	302
b. Üst Gözetim Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesine Yardımcı Olan Araçlar	303
aa. Üst Gözetimin Yerine Getirilmesinde Komite ve Komisyonların Rolü.....	304
bb. Yönetim Kurulu Üyelerinin Bilgi Alma Hakkının Üst Gözetime Etkisi.....	306
cc. Şirket İşleriyle İlgili Yönetim Kuruluna Rapor Sunulması	309
dd. Murahhasların Bilgilendirilmesi.....	310
F. Kurumsal Yönetim İlkeleri Kapsamında Üst Gözetim.....	311
G. Üst Gözetimden Doğan Hukuki Sorumluluk.....	313
1. Sorumluluğun Kaynağı.....	313
2. Üst Gözetim Sorumluluğunun Oluşmasında “Kusur”	314
a. Kusurun Kapsamı	314
b. Kusurun İspatı	315
3. Üst Gözetim Görevinin Hukuki Sorumluluğa Etkisi.....	317
a. Kanuni Düzenlemelere Getirilen Eleştiriler	317

b.	Yetki Devri Halinde Üst Gözetim Sorumluluğunu Reddeden Görüş	319
c.	Yetki Devri Halinde Üst Gözetim Sorumluluğunu Kabul Eden Görüş.....	320
d.	Yönetim Kurulu Üyelerinin Üst Gözetimine İlişkin Görüş ve Değerlendirmemiz.....	322
e.	Üst Gözetime Yönelik İsviçre Federal Mahkemesi'nin Tutumu	325
IV.	MURAHHASLARA VERİLEN TALİMATLARDAN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUK	326
A.	Yönetim Kurulunun Talimat Verme Yetkisi	326
1.	Talimat Kavramı ve Hukuki Niteliği	326
2.	Talimatın İşlevi	327
3.	Doktrindeki Görüşler	328
4.	Değerlendirmemiz.....	331
B.	Hukuki Sorumluluğa Etkisi	332
1.	İsviçre Hukukunda	332
2.	Türk Hukukunda.....	336
a.	Talimat Verilmemesinden Doğan Hukuki Sorumluluk	336
b.	Talimat Verilmesinden Doğan Hukuki Sorumluluk.....	338
V.	KONTROL DIŞINDA KALAN OLAY VE İŞLEMLERDEN SORUMSUZLUK	339
A.	Hukuki Düzenleme	339
B.	Doktrindeki Tartışmalar	341
C.	Yetki Devrinden Doğan Yükümlülüklerin Kontrol Dışında Kalması	343
1.	Seçimde Özenin Kontrol Dışında Kalması.....	343
2.	Talimat Vermenin Kontrol Dışında Kalması	344
3.	Üst Gözetimin Kontrol Dışında Kalması	345
VI.	YETKİ DEVRİNDEN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUĞUN HESAPLANMASINDA FARKLILAŞTIRILMIŞ TESELSÜL İLKESİNİN UYGULANMASI	347
	SONUÇ.....	351
	KAYNAKÇA	363